

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

Περιγραφή Χρηματοδοτούμενου Ερευνητικού Έργου
1η Προκήρυξη Ερευνητικών Έργων ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την
ενίσχυση των Μελών ΔΕΠ και Ερευνητών/τριών και την
προμήθεια ερευνητικού εξοπλισμού μεγάλης αξίας

Αρχαιολογικές και γεωφυσικές έρευνες στην περαία της Σαμοθράκης

Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η: Αμαλία Αβραμίδου

Φιλικός προς τον αναγνώστη τίτλος: ArcGeoPerSa

Επιστημονική Περιοχή: Αρχαιολογία

Φορέας Προέλευσης και Χώρα: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Ελλάδα

Φορέας Υποδοχής: Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Συνεργαζόμενοι Φορείς:
Εφορεία Αρχαιοτήτων Ροδόπης
Εφορεία Αρχαιοτήτων Έβρου
Εργαστήριο Γεωφυσικής-Δορυφορικής Τηλεπισκόπησης και Αρχαιοπεριβάλλοντος, ΙΤΕ

Ιστοσελίδα προβολής του Έργου:
peraiasamothraceproject.gr

Twitter: @peraiaproject

Ποσό Χρηματοδότησης: €198,702

Διάρκεια Χρηματοδότησης: 36 μήνες

Σύνοψη Ερευνητικού Έργου

Το ερευνητικό πρόγραμμα **ArcGeoPerSa** διερευνά θέματα αρχαιολογίας και τοπογραφίας της αιγαιακής Θράκης, συνδυάζοντας μεθόδους από διαφορετικά επιστημονικά πεδία, όπως την Ιστορία, την Αρχαιολογία (επιφανειακή έρευνα, μελέτη κεραμικής και ευρημάτων) και τη Γεωπληροφορική. Επίκεντρο της έρευνας είναι η περιοχή απέναντι από την Σαμοθράκη, γνωστή και ως σαμοθρακική *περαιά*, η οποία ορίζεται προς βορρά από τα Ζωναία όρη και την Εγνατία οδό, στα δυτικά από το όρος Ίσμαρος και το ακρωτήριο Σέρρειον και στα ανατολικά από τα Δίκελλα. Τόσο η γεωμορφολογία της περιοχής όσο και οι αρχαιολογικές ενδείξεις ποικίλλουν κατά τόπους, καθιστώντας αναγκαίο τον συνδυασμό μεθόδων ανάλυσης: ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, η κάθε θέση διερευνάται με επιφανειακή έρευνα, γεωφυσική διασκόπηση, τηλεπισκόπηση και μελέτη ιστορικών αεροφωτογραφιών.

Στόχοι του προγράμματος είναι:

- Ο **εντοπισμός εγκαταστάσεων** μέσω συστηματικής έρευνας πεδίου
- Η **μελέτη της κεραμικής και λοιπών ευρημάτων** για να εξακριβωθεί η διαχρονικότητα της θέσης και οι εμπορικές και πολιτισμικές επαφές της
- Η **εφαρμογή μη διεισδυτικών μεθόδων στην αρχαιολογική έρευνα**: οι νέες τεχνολογίες μάς βοηθούν να ανασυγκροτήσουμε χωρικά μοντέλα σε βάθος χρόνου, ενώ η επεξεργασία των δεδομένων της γεωφυσικής και της τηλεπισκόπησης συμβάλλουν στην κατανόηση των θέσεων στο ευρύτερο πλαίσιο γεωγραφικό και ιστορικό του Βορείου Αιγαίου
- Η **αξιοποίηση των αποτελεσμάτων για την τοπική ιστορία και αρχαιολογική έρευνα** στην αιγαιακή Θράκη μέσω ενός γόνιμου διαλόγου μεταξύ των Ανθρωπιστικών και Θετικών Επιστημών.

Πρωτοτυπία του Ερευνητικού Έργου

Απόρροια της διεπιστημονικής προσέγγισης της τοπογραφίας της σαμοθρακικής περαίας από το ArcGeoPerSa είναι όχι μόνο εκτεταμένα αρχαιολογικά δεδομένα αλλά και η γενικευμένη χρήση μη-διδασδυτικών μεθόδων κατά την ανάλυση των περιοχών έρευνας με ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά. Η εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων γεωπληροφορικής στην αρχαιολογική έρευνα τροφοδοτεί νέες ερμηνείες και δημιουργεί επιπλέον προοπτικές για τη μελέτη του αρχαιοπεριβάλλοντος και την αποκωδικοποίηση του ιστορικού τοπίου, ειδικά μέσω της ευρείας χρήσης GIS, η οποία επιτρέπει την διασταύρωση πληροφοριών που λαμβάνονται από τις επιφανειακές έρευνες, την ανάλυση δορυφορικών λήψεων και αρχαίων πηγών.

Η διερεύνηση επίλεκτων περιοχών, παραθαλάσσιων και ηπειρωτικών, προωθεί την αρχαιολογική έρευνα στην αιγαιακή Θράκη, δίνοντας έμφαση στη μελέτη μοτίβων εγκατάστασης διαχρονικά σε μια περιοχή που κατοικήθηκε στην αρχαιότητα από Θράκες, Έλληνες αποίκους, Μακεδόνες, Ρωμαίους, Βυζαντινούς κ.ά. **Στόχος μας είναι να επαναπροσδιορίσουμε τη δυναμική αυτών των θέσεων και να κατανοήσουμε τις φάσεις κατοίκησης αλλά και τα κριτήρια επιλογής τους.**

Αναμενόμενα αποτελέσματα & Αντίκτυπος του Ερευνητικού Έργου

Το πρόγραμμα **ArcGeoPerSa** συμβάλλει στη διερεύνηση παράκτιων εγκαταστάσεων και οχυρών θέσεων στους νομούς Ροδόπης και Έβρου. Η εφαρμογή γεωφυσικής και γεωπληροφορικής στις τέσσερις θέσεις υπό εξέταση είναι καθοριστική για την εξέλιξη της έρευνας στην ευρύτερη περιοχή της αιγαιακής Θράκης, καθώς α) προωθεί τη γνώση μας για την αρχαία Θράκη χρησιμοποιώντας συνδυαστικά σύγχρονες και παραδοσιακές αρχαιολογικές μεθόδους (μελέτη κεραμικής, χαρτών, πηγών) β) συμβάλλει στη συστηματική αποτύπωση και προβολή της ιστορίας και αρχαιολογίας της εν λόγω περιοχής γ) παράγει υψηλής ποιότητας δεδομένα, τα οποία μπορούν να αξιοποιηθούν περαιτέρω από την ακαδημαϊκή κοινότητα δ) προετοιμάζει τη νέα γενιά ερευνητών για τη αξιοποίηση επιστημονικών μεθόδων στην διερεύνηση του παρελθόντος και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Επιδιώκοντας διασύνδεση με την ακαδημαϊκή κοινότητα αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο για την τοπική ιστορία και αρχαιολογία, το πρόγραμμα ArcGeoPerSa επικοινωνεί τα αποτελέσματα των ερευνών μέσω της ιστοσελίδας ***periasamothraceproject.gr*** και του λογαριασμού στο Twitter ***@peraiaproject***. Εδώ αναρτώνται διαδραστικοί, πολυεπίπεδοι, ψηφιακοί χάρτες με πληροφορίες για την τοπογραφία της περιοχής και ανάλυση χωρικών δεδομένων από τη μελέτη δορυφορικών λήψεων, ιστορικών φωτογραφιών, τηλεπισκόπησης και λοιπών ερευνών πεδίου. Με αυτόν τον τρόπο οπτικοποιούνται τα αποτελέσματα των ερευνών μας και γίνονται άμεσα αντιληπτά, ενώ η ευκολία που προσφέρει η ανοιχτή πρόσβαση στην ιστοσελίδα καθιστά την έρευνά μας **ελκυστική και εύχρηστη σε κάθε μελετητή**, ειδικό και μη (εκπαιδευτικό, φοιτητή, αρχαιολόγο κ.ά.). Υπό αυτό το πρίσμα το πρόγραμμα καθίσταται **σημείο αναφοράς για την ιστορία και αρχαιολογία της περιοχής**, συμβάλλοντας στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της αιγαιακής Θράκης και την αξιοποίησή της για εκπαιδευτικούς και επιστημονικούς σκοπούς.

Η σημασία της χρηματοδότησης

Η χρηματοδότηση του ΕΛΙΔΕΚ ισοδυναμεί με **ένα είδος επιβράβευσης** της σκληρής δουλειάς και του υψηλού επιπέδου έρευνας που εκπονεί ο/η ΕΥ, καθώς και των οργανωτικών ικανοτήτων του/της. Παράλληλα, αυτή **η αναγνώριση της ακαδημαϊκής αριστείας** συνεπάγεται και μια **ευκαιρία για νέα επιστημονικά επιτεύγματα**. Παρόλα τα γραφειοκρατικά εμπόδια που εμπεριέχει η ανάληψη ενός ερευνητικού έργου, η χρηματοδότηση του ΕΛΙΔΕΚ παρέχει τα απαραίτητα εργαλεία για να πραγματοποιηθεί ένα διεπιστημονικό πρόγραμμα που προωθεί την έρευνα, την πολιτισμική κληρονομιά και την εξωστρέφεια.

ΕΛΙΔΕΚ.
Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Λ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2
ΤΚ. 17121, Νέα Σμύρνη, Ελλάδα
210 64 12 410, 420
communication@elidek.gr
www.elidek.gr